

Polski Klub Ekologiczny Okręg Środkowo-Wschodni

Początki działalności sięgają 1981 r. Jest on organizacją pozarządową pożytku publicznego. Posiada osobowość prawną. Jest zarejestrowany pod numerem KRS 0000153780. Gromadzi w swoich szeregach naukowców, praktyków ze środowisk inżynierskich i humanistycznych oraz młodzież. Uczestniczą oni w pracach zespołów problemowych Klubu: ochrony przyrody, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, energii odnawialnej, rolnictwa ekologicznego, edukacji ekologicznej i ekoturystyki. Wspieramy wszelkie działania w regionie, służące przywracaniu równowagi ekologicznej w środowisku przyrodniczym, czystości biosfery, ochronie krajobrazu naturalnego i kulturowego. Klub podejmuje interwencje na rzecz przestrzegania prawa w zakresie kształtowania, ochrony i restytucji środowiska i zdrowia ludzi. Poprzez swoich ekspertów wspiera inicjatywy lokalne mieszkańców na rzecz ochrony środowiska. Wpływa na podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez organizację spotkań, warsztatów, seminariów, konferencji i publikacje z zakresu ochrony środowiska.

W realizacji celów programowych Polski Klub Ekologiczny Okręg Środkowo-Wschodni współpracuje ze środowiskami naukowymi wyższych uczelni Lublina, Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach, instytucjami państwowymi i samorządowymi, organizacjami pozarządowymi i szkołami. W ramach realizacji naszych celów współdziała z władzami państwowymi i samorządowymi. Uczestniczy w konsultacjach, opiniowaniu inwestycji i dokumentów programowych dotyczących strategii ochrony środowiska w regionie.

Celem naszych działań jest:

- uznanie ekorozwoju, jako podstawy polityki społeczno-gospodarczej państwa
- poprawa stanu środowiska przyrodniczego Polski
- ochrona krajobrazu naturalnego i dziedzictwa kulturowego
- kształtowanie w społeczeństwie świadomości, że jakość życia zależy od racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi i zachowania równowagi między środowiskiem a rozwojem cywilizacji
- powszechna edukacja ekologiczna

Polski Klub Ekologiczny
Okręg Środkowo-Wschodni
ul. Turystyczna 44, 20-207 Lublin
tel. 506-693-379,
e-mail: pke-lublin@wp.pl
Prezes: **dr Zbigniew Borkowski**

Polski Klub Ekologiczny Okręg Środkowo-Wschodni jest organizacją pożytku publicznego, w związku z powyższym zwracamy się z uprzejmą prośbą o przekazanie 1% podatku na naszą działalność programową.

KRS 0000153780

Dr hab. Ewa Trzaskowska jest pracownikiem KUL, specjalizuje się w kształtowaniu środowiska i krajobrazu, ekologii, architektury krajobrazu. Jej działalność naukowa dotyczy kształtowania relacji pomiędzy człowiekiem i przyrodą oraz prób syntezy trzech „kultur” (przyrodniczej, humanistycznej i teologicznej)

w dziedzinie ochrony środowiska (ekologia humanistyczna, problemy ekorozwoju). Drugi obszar zainteresowań badawczych dotyczy zespołów roślinnych Lubelszczyzny połączonych z ich charakterystyką florystyczną, ekologiczną oraz waloryzacją. Kolejne to zagadnienia kształtowania i ochrony krajobrazu otwartego oraz kształtowania terenów zieleni i przestrzeni publicznych. systemu przyrodniczego i wypoczynkowego, wprowadzania idei rozwoju zrównoważonego w ich kształtowaniu, poprawa funkcjonowania ekosystemów miejskich.

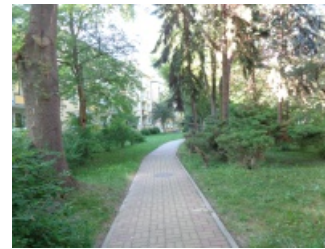

Polski Klub Ekologiczny Okręg Środkowo-Wschodni

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z **dr hab. Ewą Trzaskowską (KUL)** Znaczenie różnych form zieleni w strukturze przestrzennej Lublina

W powstaniu miasta, ale też kształtowaniu warunków przyrodniczych dużą rolę odegrały doliny rzek Czechówki, Czerniejówki i Bystrzycy. Rzeki i towarzyszące im tereny podmokłe, bagienne pełniły funkcje obronne. Jednak wraz z rozwojem miasta na szatę roślinną coraz większy wpływ miały rozwój budownictwa, przemysł i związana z tym infrastruktura, co w znacznym stopniu przyczyniło się do zniekształcenia występujących tu niegdyś zbiorowisk wodnych. Dodatkowo ekspansywna zabudowa znacznie przekształciła specyficzną, opartą na ogromnej liczbie lessowych wąwozów i suchych dolin strukturę geomorfologiczną oraz roślinną terenu. Niwelowanie wąwozów, wzgórz, przeobrażanie stosunków wodnych, wpłynęło na nieodwracalne zmiany biotopów, występujących w obrębie miasta. Roślinność pełniła funkcje użytkowe. Pomimo silnej degradacji tego obszaru, zachowały się fragmenty roślinności naturalnej, szczególnie na obrzeżach Lublina. Istotny element stanowią lasy: Dąbrowa, położona w południowo-zachodniej części miasta, z panującymi zbiorowiskami typu grąd i bór mieszany, Stary Gaj, w południowo-wschodniej części, posiadający drzewostan mieszany o charakterze naturalnym, jak i sztucznie nasadzone monokultury sosnowe.

Już od średniowiecza zaczęto tworzyć zieleni komponowaną, która pełniła funkcje estetyczne i wypoczynkowe. Obecnie tereny zieleni nierozłącznie związane są z różnymi formami użytkowania terenu miasta, stanowią celowo ukształtowane układy roślinności kultywowanej, założone w otoczeniu zabudowy i służące funkcjom dydaktycznym, dekoracyjnym, higienicznym i rekreacyjnym. Można podzielić je na zieleni: normowaną, do której zaliczane są m.in. parki, skwery, zieleńce, cmentarze, ogrody działkowe, zieleni zakładową osiedlową i dydaktyczną oraz nienormowaną, na którą składają się: pola, łąki, pastwiska, lasy (Haber, Urbański 2005). Tereny zieleni mogą być ogólnodostępne (parki, zieleńce, bulwary, lasy) zamknięte lub o ograniczonym dostępie (ogrody działkowe, zieleni przemysłowa, osiedlowa, przy obiektach produkcji rolnej, szlakach komunikacyjnych, przedszkolach, szkołach, szpitalach, przeznaczenia specjalnego – muzea, ogrody botaniczne). Do terenów zieleni należą również tereny peryferyjne miasta, pokryte roślinnością parki podworskie, obiekty objęte ochroną rezerwatów, nieużytki (Czerwiński, Lewińska 2000).

W Lublinie jest 14 parków, ponad 50 skwerów i zieleńców, 11 cmentarzy oraz 46 ogrodów działkowych (Kozicka, Wrona 1993). Rzadko spotykane są założenia w ścisłym centrum, gdyż ogrody zaczęły powstawać poza Starym Miastem, które było małe i intensywnie zabudowane. W Śródmieściu na terenach prywatnych odnaleźć można pozostałości ogrodów przyklasztownych i kościelnych. Większe założenia zieleni miejskiej w formie parków, terenów rekreacyjno-sportowych i cmentarzy są roz-

proszone w centrum i zachodniej części miasta. Mniejsze zieleńce spotkać można w dzielnicach mieszkaniowych jako zieleń osiedlowa lub izolacyjna. Lasy Lublina tworzą dwa kompleksy, usytuowane na obrzeżu miasta, w jego południowej i północno-zachodniej części. Najcenniejszym parkiem Lublina jest Ogród Saski, jeden z pierwszych publicznych miejskich ogrodów w Polsce (Ciolek 1978). Bardzo ważne dla zieleni Lublina są również: Park Bronowice, zaniedbany obecnie Park Węglin oraz Park Abramowice. Największą powojenną inwestycją lubelskiej zieleni jest Park Ludowy, jednak z uwagi na powstałe w nim dwie duże hale wystawowe jego powierzchnia uległa zmniejszeniu. Nowe obiekty powstały w wąwozach między osiedlami mieszkaniowymi: Park Rury oraz Park Czuby. Do małych obiektów o niewielkim znaczeniu przyrodniczym i rekreacyjnym można zaliczyć Park Podzamcze, Rusalka oraz zespół parkowo-dworski na Felinie.

W Lublinie występuje bardzo rozbudowany system terenów zieleni, a właściwie wiele elementów go budujących. Miejskie tereny zieleni, jako strukturalna część obszarów zurbanizowanych, są niejednolite pod względem formy, wielkości oraz charakteru, a co za tym idzie - funkcji społecznych, kulturowych, poznawczych i innych. Na ich kształt ma wpływ nie tylko rozwój miasta, lecz również bezpośrednie jego otoczenie, klimat regionalny, mikroklimat miejski oraz gruntowodna część ekosystemu. Wszystkie te cechy warunkują występowanie i rozkład terenów zielonych — zarówno w całkowitej powierzchni, jak i w rozkładzie tych terenów w obrębie miasta i usytuowaniu poszczególnych form zieleni względem siebie oraz innych elementów miasta. Na uwagę zasługuje brak powiązań układu zieleni z występującymi w mieście rzekami. Te początkowo bardzo ważne w lokalizacji i rozwoju miasta uwarunkowania są niemal całkowicie pomijane, a miasto jest wręcz odwrócone od rzek (Trzaskowska, Sobczak 2007).

Omawiając rozmieszczenie form małych (zieleńców, rabat kwiatowych, trawników itp.) w zasadzie trudno stwierdzić zróżnicowanie typowe dla konkretnych układów urbanistycznych. Są to elementy towarzyszące budynkom, obiek-

tom kulturalnym i kultowym (w tym pomnikom, miejscom pamięci itd.), szlakom komunikacyjnym i innym, stanowiąc wypełnienie wolnych przestrzeni. W przypadku form o większej powierzchni — parków, ogrodów, terenów uprawnych, zagadnienie zróżnicowania przestrzennego ich układu jest wypadkową ogólnego układu miasta i jego elementów. Parki, place, aleje mają małe powierzchnie, położone są w dużym rozproszeniu. Cmentarze, poza zabytkowym na ul. Lipowej, systematycznie są „porządkowane”, tj. pozbawiając zieleni wysokości, pozostają pojedyncze formy kolumnowych iglaków.

O sposobie zarządzania terenów zieleni w dużej mierze zadecyduje technologia i są one dostosowywane do rozwiązań infrastruktury technicznej miasta, kształtowane w taki sposób, aby ich utrzymanie i wykorzystywanie nie wymagało kosztownych i pracochłonnych zabiegów. Trawniki przystosowuje się do strzyżenia mechanicznego. Drzewa sadi się tak, aby nie kolidowały z ruchem samochodowym oraz sieciami uzbrojenia podziemnego. Parki urządza się w taki sposób, aby ich pielęgnacja mogła być maksymalnie zmechanizowana i dostosowana do harmonogramów oraz rytmu pracy miejskich przedsiębiorstw zajmujących się pielęgnacją zieleni.

W warunkach rozwiniętej urbanizacji niebezpiecznie maleje udział składników środowiska przyrodniczego i jego pochodnych form ogrodowych, zwiększa się natomiast skala dokonywanych przekształceń technicznych i budowlanych, wzrasta wysoki stopień sztuczności przetworzonego środowiska życia człowieka w miastach. Od wielu lat występuje niedoinwestowanie, brak jest dostatecznych środków finansowych na utrzymanie i pielęgnowanie oraz zabezpieczenie istniejących obiektów, nie wspominając o tworzeniu nowych. Resztki zieleni, które się jeszcze spotyka w miastach, to z reguły zeszczone, wyrwane z powiązań środowiskowych pozostałości przyrody. Środowisko przyrodnicze miasta jest zdeterminowane przez liczne negatywne zjawiska, które są przyczyną naruszenia równowagi ekologicznej. A najbardziej niszczycielski wpływ na przyrodę mają te działania człowieka, które powodują zanik struktury ekologicznej miasta.

Polski Klub Ekologiczny

Powstał w 1980 r. w Krakowie w czasie pierwszego zrywu Solidarności jako niezależna organizacja ekologiczna stawiająca sobie za cel wdrażanie idei ekorozwoju. Był pierwszą pozarządową organizacją w bloku państw socjalistycznych otwarcie sprzeciwiającą się traktowaniu środowiska jako dobra niczyjego, stanowiącego wartość drugorzędą w stosunku do gospodarki kraju. W następnych latach PKE rozwijał się w drodze powstawania okręgów i kół. PKE uczestniczy w międzynarodowym ruchu ekologicznym — jest członkiem kilku organizacji zagranicznych.

Polski Klub Ekologiczny

Okręg Środkowo-Wschodni

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z dr hab. Ewą Trzaskowską (KUL)

Znaczenie różnych form zieleni w strukturze przestrzennej Lublina

Spotkanie odbędzie się

we wtorek 5 marca 2019 r. o godz. 18.00

w Domu Kultury LSM w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29,

www.domkulturyism.pl

Wstęp wolny